

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державна вища професійна школа ім. кап. Вітольда Пілецького в
Освенцемі (Польща)
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словацька Республіка)
Віденська консерваторія в м Будапешт, (Угорщина)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
III Міжнародної науково-практичної конференції**

6-7 квітня 2021 р.

**Мукачево
2021**

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

У66

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 12 від 22 квітня 2021 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 6-7 квітня 2021 р.). – Мукачево: МДУ, 2021. – 233 с.

Відповідальний за випуск: Феєр О.В. – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту та управління економічними процесами, відповідальна за наукову роботу кафедри.

Технічний редактор: Товт Т.Й. – к.е.н., доцент.

У збірнику тез за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції, що проводилася кафедрою менеджменту та управління економічними процесами Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, студентів, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, підприємницьких структур на актуальні проблеми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів в сучасних умовах.

Матеріали структуровані в розрізі декількох напрямів досліджень: «Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень»; «Особливості регіонального управління господарськими процесами»; «Управління економічними процесами суб'єктів господарювання»; «Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях»; «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю»; «Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі»; «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства».

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

© Мукачівський державний університет, 2021
© Кафедра менеджменту та управління економічними процесами, 2021

підприємства до реалій кризової економіки	124
Шубравська О.В. Фінансові аспекти сучасного розвитку сільськогосподарських підприємств України	126

СЕКЦІЯ 4. ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ НА МІКРО- ТА МАКРОРІВНЯХ

Вибер Е.Ф., Головачко В.М. Особливості оподаткування виробників сільськогосподарської продукції	129
Гладинець Н.Ю., Ковач С.С. Проблеми управління процентними ризиками комерційного банку	131
Головачко В.М. Організація обліку оплати праці	132
Зубака Р.В., Головачко В.М. Ведення ЗЕД з використанням інформаційних технологій	134
Кручак Л.В. Аналіз витрат виробництва як важлива ланка ефективного управління підприємством	136
Кукурудзяк Л.В., Меліховець Г.А. Рентабельність власного капіталу та проблеми її оцінки	138
Ліба Н.С. Стратегічний управлінський облік як система інформаційної підтримки діяльності підприємства	141
Лінтур І.В., Демчик С.М. Оцінка фінансової стійкості банківської системи на основі економічних нормативів НБУ	143
Лінтур І.В., Ковач С.С. Зниження кредитних ризиків як напрям мінімізації їх негативних впливів	145
Максименко Д.В. Методи технічного аналізу	147
Нікола С.О., Колеснікова О.Г. Напрями розвитку взаємодії банківських установ та страхових компаній	148
Олексів В.П., Головачко В.М. Нарахування, оподаткування та виплата заробітної плати в період карантину	151
Павлюх Б.Б., Головачко В.М. Оподаткування об'єктів незавершеного будівництва та будівель промисловості	153

СЕКЦІЯ 5. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Внукова Н.М. Управління взаємодією суб'єктів господарювання у цифровій економіці	157
Зозуляк М.М. Сучасний стан інноваційних процесів України в контексті євроінтеграції	159
Карпій О.П. Інноваційний погляд на стратегію розвитку підприємства	162
Лінтур І.В., Гладинець М-М. Ю., Мигович В.В. Банківські інновації як інструмент забезпечення конкурентоспроможності банку	163
Маршавін Ю.М., Шевчук О.В. Інвестиційна основа зайнятості на етапі постпандемічного відновлення	165
Мушкевич Ю.В. Основні тенденції розвитку інноваційної діяльності та її значення для забезпечення економічного зростання економіки	168
Папп В.В., Бошота Н.В., Гобрей М.В. Розвиток інвестиційного потенціалу в регіональній економіці	170
Проскура В.Ф., Білак Г.Г. Іноземні інвестиції в економіку України: сучасні тенденції та проблеми залучення	171

СЕКЦІЯ 5. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

УДК 338.24: [330.34:004]

Н.М.ВНУКОВА

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри банківської справи і фінансових послуг,
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
провідний науковий співробітник НДІ правового забезпечення
інноваційного розвитку НАПрНУ, м.Харків, Україна,

УПРАВЛІННЯ ВЗАЄМОДІЄЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ У ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Актуальність. Управління взаємодією суб'єктів господарювання є актуальним питанням як економіко-правових напрямів дослідження, так і формування позитивного інноваційно-інвестиційного клімату в країні. Все більше уваги приділяється вивченню поведінки стейкхолдерів, інтереси яких можуть бути протилежними, тому управління узгодженням протиріч інтересів стейкхолдерів на основі інтеграції наукового, виробничого, людського потенціалу територій є пріоритетним питанням уваги [1]. Теоретичне і практичне значення цих досліджень підвищується, тому що зовнішній вплив змін посилюється з урахуванням появи нових викликів цифрової економіки.

Виклад основної частини. Відповідальною управлінською складовою суб'єктів господарювання є ідентифікація стейкхолдерів та оцінка їхнього впливу на розвиток території. Усі сектори економіки прийняли інформаційно-комп'ютерні технології (ІКТ) для підвищення продуктивності. За даними Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) ІКТ є універсальним для великих підприємств і досягає 90% або навіть більше, навіть у менших підприємствах [2]. Цифрова економіка має свій вплив, наприклад, завдяки оцифровці інформації, включаючи текст, звук та візуальні зображення, зростаюча кількість товарів і послуг може бути доставлена в цифровому форматі, тому клієнти все більше віддаляються від місцезнаходження продавця. Електронна комерція В2С може в багатьох випадках різко скоротити ланцюги поставок, усуваючи необхідність для багатьох оптовиків, дистриб'юторів, роздрібних торговців та інших посередників, які традиційно використовувались на підприємствах, що стосуються матеріальних товарів. Це також зменшує бар'єри для виходу на ринок, оскільки вартість обслуговування веб-сайту становить як правило, дешевше, ніж встановлення традиційного роздрібного магазину. Отже, змінюються умови щодо взаємодії господарюючих суб'єктів.

Розробка та експлуатація нематеріальних цінностей є ключовою особливістю цифрової економіки. Ця інвестиція та розвиток нематеріальних активів є основний внесок у створення вартості та економічне зростання для компаній, отже, управління взаємодією суб'єктів господарювання в цьому процесі повинно бути предметом постійного аналізу.

Для його проведення пропонується застосувати сучасні пошукові системи, які акумулюють та групують інформацію, що забезпечується модерним пошуковим інструментарієм. Аналіз статистики пошукових запитів набуває актуальності для вивчення закономірностей та обґрунтування можливих напрямів змін під дією цифрової економіки. [3]. Google висуває різні інструменти, які можуть використовуватися фахівцями, наприклад, Google Trends для аналізу маркетингової інформації [4], розвитку кредитування [5], а також при оцінці зацікавленості темою інновацій [6].

Для визначення зацікавленості до цифрової економіки використано пошуковий інструмент Google Trends. – сервіс, що дозволяє визначити інтереси цільових груп, наприклад, які бажають взаємодіяти, проаналізувати попит на товари або послуги, відстежити тренди, сприйнятливі події, а також дізнатися кількість запитів в Google з різних країн світу та регіонів за певними термінами [7], зокрема, у даному дослідженні – це «цифрова економіка» українською мовою, та у перекладі англійською «digital economy» та російською «цифровая экономика».

Визначення рівня пошукових запитів відбувалось в категорії «весь світ», незважаючи на різні мови, та у таких часових періодах – поточний день, останні 12 місяців та п'ять років. У табл.1 наведено результати здійсненого пошуку.

Таблиця 1

Порівняльний аналіз пошукових запитів в Google Trends за ознакою «весь світ»

Термін різними мовами	Часовий період	Країни з найбільшою кількістю запитів
Цифрова економіка	29 березня 2021 року	Україна
	Останні 12 місяців	Україна
	Останні 5 років	Україна
Цифровая экономика	29 березня 2021 року	О-в Св.Олени, Росія, Казахстан, Узбекистан, Білорусь
	Останні 12 місяців до 29 березня 2021 року	Узбекистан, Туркменістан, Росія, Білорусь, О-в Св. Олени
	Останні 5 років	Туркменістан, Узбекистан, Росія, Казахстан, Білорусь,
Digital economy	29 березня 2021 року	О-в Св.Олени, Китай, Нігерія, Камерун, Малайзія
	Останні 12 місяців до 29 березня 2021 року	Нігерія, Китай, Сінгапур, Маврикій, Камерун
	Останні 5 років	Руанда, Камерун, Китай, Нігерія, Сінгапур

Джерело: розробки автора на основі [7]

Як видно з табл.1, цікавість до цифрової економіки є відмінною щодо мови пошуку, але за часовим періодом майже не відрізняється і має свої особливості.

Висновки. Розгляд домінант поведінки зацікавлених сторін, різних груп стейкхолдерів, аналіз пошуків за регіонами світу дозволяє підсумувати, що всі користувачі мають інтерес до цифрової економіки, зокрема, запити українською мовою статистично значимі тільки в Україні, між тим російська складова в Україні у статистичному пріоритеті відсутня. Особливістю є те, що зацікавленість англійською мовою цифровою економікою здебільшого в Африці та Азії, , що потребує додаткового дослідження для управління міжнародною взаємодією суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел:

1. Внукова Н. М. Управління узгодженням протиріч інтересів стейкхолдерів на основі інтеграції наукового, виробничого, людського потенціалу територій. Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей II міжнар. науково-практ. інтернет-конф., 6-7 квіт. 2020 р. Мукачєво: МДУ, 2020. С.76-79.

2. OECD (2014), *Addressing the Tax Challenges of the Digital Economy, OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project*, P.202.OECD Publishing. URL: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264218789-en>

3. Любовець Г. В. Пошукові системи в мережах Інтернету.Збірник наукових праць Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2015. Вип. 50. С. 202-210. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpviku_2015_50_35

4. Богданова С. Ю. и др. Анализ маркетинговой информации на основе инструментария публичного web-приложения Google Trends. Управление экономическими системами: электрон. науч. журн. 2017. № 4. С. 1–9. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/analiz-marketingovoy-informatsii-na-osnove-instrumentariya-publichnogo-web-prilozheniya-google-rends>

5. Burdeau E., Kintzler E. Оценка использования Google Trends для прогнозирования развития кредитования URL: http://www.cisstat.com/BigData/CIS-BigData_11_rus%20IKIburdeau_kintzler_google_trends_isi_wsc_2017.pdf

6. Kliuiev O., Vnukova N., Hlibko S., N. Brynza, Davydenko D. Estimation of the Level of Interest and Modeling of the Topic of Innovation Through Search in Google In: Proceedings of the 4th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems, 23-24 April, COLINS 2020. Pp. 523-535. URL: [http:// repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/23306/1/O.%20Kliuiev%20N.%20Vnukova%20S.%20H](http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/23306/1/O.%20Kliuiev%20N.%20Vnukova%20S.%20H)

7. Google Trends – руководство как пользоваться. URL: <https://www.unisender.com/ru/blog/sovety/google-trends/>

УДК 338.2

М.М. ЗОЗУЛЯК

старший викладач кафедри обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

СУЧАСНИЙ СТАН ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

В умовах глобалізації дедалі більшого значення для позиціонування країни на світовому ринку високотехнологічних товарів і послуг набуває міжнародне партнерство, залучення зарубіжних інвесторів до розвитку вітчизняної інноваційної сфери та використання можливостей міжнародної співпраці. Тому надзвичайно актуальним є визначення ролі та можливостей участі України в інноваційних програмах, зокрема тих, що реалізуються Європейським Союзом. Актуальними і затребуваними з погляду формування конкурентоспроможності країни є розробка і трансфер інноваційних продуктів в медицині, кібернетиці, комп'ютерних технологіях, кібербезпеці, біотехнологіях тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про наявність значної кількості авторів наукових праць, аналітичних і статистичних досліджень щодо функціонування та розвитку вітчизняного ринку інновацій, серед яких: С. Арутюнян, В. Геєць, В. Гросул, Н. Данік, А. Ключник, Г. Мерніков, Л. Федулова, Я. Максименко, О. Стреліна, Н. Краус, Л. Курило, С. Удовиченко, Т. Сльозко, А. Яковлев, В. Дикань, В. Луньова, О. Ляшенко, Я. Крупка, Р. Яковенко, Б. Одягайло, А. Князевич, Л. Лігоненко, А. Єріна, Є. Масленников, Е. Кузнецов, Ю.Сафонов, С. Філіппова та інші.

Поточний стан національної інноваційної системи характеризується необхідністю створення державою соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного розвитку інноваційного потенціалу України, а також удосконалення державного управління інноваційною сферою. Кризові явища у політичній, соціально-економічній, фінансовій сферах суттєво призупинили вже помітні раніше процеси розвитку в Україні. Значний негативний вплив на економічний розвиток в Україні, як і раніше, мають непередбачуваність податкової системи, відтік капіталу за кордон, нестабільність банківської системи, відтік кваліфікованих фахівців з наукової сфери, інтелектуальна міграція, політична нестабільність тощо [1]. Наслідком впливу цих факторів виявилось зниження показників запровадження науково – технічних інновацій у